

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДВНЗ «ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА»

Факультет іноземних мов

Кафедра німецької філології

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Методика навчання основної іноземної мови (німецької)

Освітня програма «Німецька мова і література»

Спеціальність 014 Середня освіта

Галузь знань 01 Освіта

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол № від “ ” 2019 р.

м. Івано-Франківськ - 2019

ЗМІСТ

1. Загальна інформація
2. Анотація до курсу
3. Мета та цілі курсу
4. Результати навчання (компетентності)
5. Організація навчання курсу
6. Система оцінювання курсу
7. Політика курсу
8. Рекомендована література

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Методика навчання основної іноземної мови (німецької)
Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський)

Викладач (-і)	Маруневич Божена Михайлівна
Контактний телефон викладача	+380502273287
E-mail викладача	bozhena.marunevych@pnu.edu.ua
Формат дисципліни	практичні заняття
Обсяг дисципліни	2 курс – 6 кредитів ЄКТС (180 год.) 3 курс – 6 кредитів ЄКТС (180 год.) 4 курс - 8 кредитів ЄКТС (240 год.)
Посилання на сайт дистанційного навчання	www.d-learn.pnu.edu.ua
Консультації	четвер 13.50

2. Анотація до курсу

Предметом вивчення навчальної дисципліни є теоретичні основи сучасної методики як науки та навчальної дисципліни; теоретичні основи формування мовних та мовленнєвих компетентностей в аудіюванні, говорінні, читанні та письмі; методичні засади організації та забезпечення процесу формування іншомовної комунікативної компетентності в учнів загальноосвітніх навчальних закладів з огляду на сучасні методичні підходи та провідний педагогічний досвід.

3. Мета та цілі курсу

Мета курсу - сформувати у студентів науково-методичну теоретичну базу, яка розкриває закономірності процесу навчання німецької мови як засобу комунікації, освіти і виховання учнів; ознайомити із сучасними тенденціями у навчанні іноземних мов у країні та за кордоном; сформувати у студентів основні професійно-методичні уміння та навички а також уміння самостійного методичного дослідження.

Завдання курсу :

- ознайомлення з теоретичними основами сучасної методики навчання іноземних мов, показати головні компоненти теорії навчання іноземних мов у загальноосвітніх навчальних закладах і на цій основі навчити студентів використовувати теоретичні знання для вирішення практичних завдань.;
- формування професійно-методичних умінь, необхідних для майбутньої роботи в галузі навчання німецької мови;
- формування професійно-методичних умінь проведення самостійного методичного дослідження;
- ознайомлення з питаннями особливостей навчання німецької мови у школах різного ступеню;
- ознайомлення з сучасними технологіями у навчанні іноземних мов;
- формування професійно-методичних умінь проведення позакласної роботи з німецької мови;
- використання одержаних теоретичних знань у практиці навчання та спрямування студентів на творчий пошук підчас практичної діяльності у школі.

4. Результати навчання (компетентності)

1. Здійснювати навчання та виховання учнів з урахуванням психологічних та фізіологічних особливостей їх розвитку і специфіки навчального предмету (C1).
2. Створювати умови та забезпечувати відповідні засоби для учіння на уроці, організовувати навчальний процес на уроці, використовуючи чіткі інструкції та дотримуючись точного розподілу часу (C1, C4, C10).
3. Використовувати різні типи оцінювання відповідно до навчального контексту, відстежувати, діагностувати, узагальнювати помилки та труднощі учнів і враховувати висновки в організації навчального процесу та оцінюванні (C4, C5, C10).
4. Аналізувати традиційні і новітні теорії, методи і технології в галузі методики навчання

іноземних мов і вміти відібрати їх ефективні елементи для імплементації в навчально-виховний процес; розуміти, яким чином можна визначити навчальні потреби учнів з німецької мови та пропонувати навчальні дії та матеріали для задоволення цих потреб (С4, С10).

5. Організація навчання курсу

Обсяг курсу

Курс(семестр)	Загальна к-сть годин	Практичні	Самостійна робота
II курс (3-4 сем.)	180	72 (36/36)	108 (54/54)
III курс (5-6 сем)	180	68 (34/34)	112 (56/56)
IV курс (7-8 сем)	240	126 (74/52)	114 (76/38)

Ознаки курсу

Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний / вибіркового
3 - 4	014 Середня освіта	2	нормативний
5 - 6	014 Середня освіта	3	нормативний
7 - 8	014 Середня освіта	4	нормативний

Тематика курсу (II курс)

Тема, план	Форма заняття	Література	Завдання, год	Вага оцінки	Термін виконання
Тема 1. Теоретичні основи навчання іноземних мов Методика як теорія навчання. Визначення поняття. Предмет та основні категорії методики. Методика та її зв'язки з базовими дисциплінами: педагогікою, психологією, психолінгвістикою та лінгвістикою. Іншомовні дидактичні принципи. Принципи організації навчального процесу.	практичне заняття	1, 4, 5, додаткова 3, 4	Практичні завдання 8 год.	10	Протягом семестру згідно з розкладом занять
Тема 2. Методика та методи навчання іноземних мов Визначення поняття «метод». Навчальний метод та його компоненти. Методичний прийом. Граматики-перекладний та прямий методи навчання. Аудіолінгвальний та аудіовізуальний методи. Комунікативний метод.	практичне заняття	1, 4, 5, додаткова 3, 4	Практичні завдання 8 год.	10	Протягом семестру згідно з розкладом занять
Тема 3. Система навчання іноземних мов та її зміст Визначення поняття	практичне заняття	1, 4, 5, додаткова 3, 4	Практичні завдання 8 год.	10	Протягом семестру згідно з

<p>«система навчання». Цілі навчання. Зміст навчання. Формування іншомовної комунікативної компетенції. Визначення поняття «комунікативно-мовленнєва ситуація». Методичні принципи.</p>					розкладом занять
<p>Тема 4. Засоби навчання іноземних мов Визначення поняття «засоби навчання». Технічні та нетехнічні засоби навчання. Комплект для вчителя та учня. Фонограма та відеофонограма на уроці німецької мови. Використання комп'ютерних програм у навчанні німецької мови.</p>	практичне заняття	1, 4, 5, додаткова 3, 4	Практичні завдання 8 год.	10	Протягом семестру згідно з розкладом занять
<p>Тема 5. Лінгвопсихологічні основи навчання іноземних мов Лінгвопсихологічна характеристика мовленнєвої діяльності. Проблема навичок та вмінь у навчанні іноземних мов. Система вправ для формування навичок та вмінь мовлення. Типи вправ. Класифікація вправ.</p>	практичне заняття	1, 4, 5, додаткова 3, 4	Практичні завдання 10 год.	10	Протягом семестру згідно з розкладом занять
<p>Тема 6. Формування граматичної компетенції Характеристика граматичних навичок мовлення. Поняття «граматична структура» і «зразок мовлення». Активний і пасивний граматичний мінімуми. Ознайомлення з граматичними структурами активного граматичного мінімуму. Автоматизація дій з</p>	практичне заняття	1, 3, 4, 5, додаткова 3, 4	Практичні завдання 10 год.	15	Протягом семестру згідно з розкладом занять

<p>граматичними структурами активного та пасивного граматичного мінімуму.</p> <p>Тема 7. Формування лексичної компетенції Активний, пасивний і потенціальний словниковий запас. Критерії відбору лексичного мінімуму. Процес засвоєння лексичного матеріалу. Ознайомлення з новими лексичними одиницями. Способи семантизації. Автоматизація дій з новими лексичними одиницями. Основні типи вправ. Умовно-комунікативні та комунікативні види вправ.</p> <p>Тема 8. Формування фонетичної компетенції Вимоги до вимови учнів. Фонетичний мінімум. Навчання звуків німецької мови. Ознайомлення з новими звуками. Вправи на рецепцію звуків. Автоматизація дій з новими звуками. Вправи на репродукцію звуків. Навчання інтонації німецької мови. Ознайомлення з новими інтонаційними моделями. Автоматизація дій з інтонаційними моделями. Види вправ.</p>	<p>практичне заняття</p> <p>практичне заняття</p>	<p>1, 3, 4, 5, додаткова 3, 4</p> <p>1, 4, 5, додаткова 3, 4</p>	<p>Практичні завдання 10 год.</p> <p>Практичні завдання 10 год.</p>	<p>15</p> <p>10</p>	<p>Протягом семестру згідно з розкладом занять</p> <p>Протягом семестру згідно з розкладом занять</p>
Тематика курсу (III курс)					
Тема, план	Форма заняття	Література	Завдання, год	Вага оцінки	Термін виконання
<p>Тема 1. Формування компетенції в аудіюванні Характеристика аудіювання як рецептивного виду мовленнєвої діяльності. Труднощі аудіювання. Етапи навчання аудіювання.</p>	<p>практичне заняття</p>	<p>1, 2, 4, 5, додаткова 3, 4</p>	<p>Практичні завдання 8 год</p>	<p>15</p>	<p>Протягом семестру згідно з розкладом занять</p>

<p>Вимоги до текстів з аудіювання. Система вправ для навчання аудіювання. Засоби контролю розуміння прослуханого аудіотексту.</p>					
<p>Тема 2. Формування компетенції в говорінні Характеристика говоріння як продуктивного виду мовленнєвої діяльності. Основні види усного мовлення: монолог та діалог, їх характерні ознаки. Дидактико – методичні етапи навчання усного мовлення. Фактори усної комунікації. Характеристика комунікативної ситуації. Система вправ для навчання монологічного мовлення. Суть і характеристика діалогічного мовлення. Система вправ для навчання діалогічного мовлення.</p>	практичне заняття	1, 2, 4, 5 додаткова 3, 4	Практичні завдання 10 год	15	Протягом семестру згідно з розкладом занять
<p>Тема 3. Формування компетенції в читанні Характеристика читання як рецептивного виду мовленнєвої діяльності. Функція та роль читання у навчанні німецької мови. Основні види читання та його психо-фізіологічні механізми. Труднощі навчання читання іноземною мовою. Навчання техніки читання. Основні види вправ з техніки читання. Навчання читання як виду мовленнєвої діяльності. Вправи для формування умінь аналітичного та синтетичного читання.</p>	практичне заняття	1, 4, 5, додаткова 3, 4	Практичні завдання 8 год	10	Протягом семестру згідно з розкладом занять
<p>Тема 4. Формування компетенції у письмі. Характеристика письма як продуктивного виду</p>	практичне заняття	1, 4, 5, додаткова 3, 4	Практичні завдання 8 год	10	Протягом семестру згідно з розкладом занять

<p>мовленнєвої діяльності. Психолінгвістичні механізми письма. Навчання техніки письма: каліграфії, орфографії. Основні види вправ для формування рецептивно-репродуктивних видів письма. Етапи навчання писемного мовлення. Вправи для формування умінь писемного мовлення. Письмо як засіб навчання та контролю. Контрольні роботи та завдання.</p>					
<p>Тема 5. Навчання планування Планування навчального процесу з німецької мови. Функція та зміст планування. Форми планувальної діяльності. Вимоги до уроку німецької мови. Типи і структура уроків. Планування серії уроків по темі. Аналіз уроку німецької мови. Планування уроку і структура та компоненти уроку. Схема плану-конспекту уроку. Планувальна діяльність вчителя. Складання річного та тематичного планування. Написання конспекту уроку. Презентація конспекту уроку.</p>	практичне заняття	1, 4, 5, додаткова 3, 4	Практичні завдання 10 год	10	Протягом семестру згідно з розкладом занять
<p>Тема 6. Контроль у навчанні німецької мови Контроль як складова частина у системі навчання іноземних мов. Функції, види та форми контролю. Тестовий контроль. Об'єкти контролю. Структура тексту. Загальноєвропейська класифікація рівнів володіння іноземними мовами. Вимоги національного навчального плану рівнів володіння іноземною мовою.</p>	практичне заняття	1, 4, 5, додаткова 3, 4	Практичні завдання 8 год	10	Протягом семестру згідно з розкладом занять

<p>Тема 7. Позакласна робота з німецької мови Мета і психолого-педагогічні аспекти позакласної роботи з німецької мови. Принципи організації позакласної роботи з німецької мови. Форми позакласної роботи з німецької мови. Етапи підготовки і проведення. Презентація.</p>	практичне заняття	1, 4, 5, додаткова 3, 4	Практичні завдання 8 год	10	Протягом семестру згідно з розкладом занять
<p>Тема 8. Індивідуалізація процесу навчання. Цілі та завдання індивідуалізації процесу навчання. Види індивідуалізації та психологічна структура індивідуальності. Атлас індивідуально-психологічних особливостей учнів. Види вправ, розрахованих на учнів з різним рівнем володіння мовленням.</p>	практичне заняття	1, 4, 5, додаткова 3, 4	Практичні завдання 8 год	10	Протягом семестру згідно з розкладом занять
Тематика курсу (IV курс)					
Тема, план	Форма заняття	Література	Завдання, год	Вага оцінки	Термін виконання
<p>Тема 1. Особливості навчання іноземної мови у школах різного ступеню Навчання молодших школярів (1-4 класи). Практична мета. Навчання школярів основної школи(5-9 класи). Визначення провідних видів мовленнєвої діяльності. Навчання учнів старшої школи (10-12 класи). Практична мета. Вікова характеристика учнів. Індивідуалізація навчання та самостійна робота.</p>	практичне заняття	1, 2, 3, 4, 5	Практичні завдання 18 год.	10	Протягом семестру згідно з розкладом занять
<p>Тема 2. Методи дослідження в методиці викладання іноземних мов. Методи дослідження: основні</p>	практичне заняття	1, 2, 3, 4, 5	Практичні завдання 18 год.	10	Протягом семестру згідно з розкладом занять

<p>та допоміжні методи. Планування експерименту. Вибір проблеми дослідження. Експериментальний план. Етапи проведення експерименту: організація, реалізація, констатація, інтерпретація. Визначення практичного і теоретичного значення та методологічної основи дослідження. Організація та проведення анкетування та тестування. Методика укладання анкет. Аналіз отриманих даних. Якісна і кількісна характеристика. Обробка результатів дослідження. Інтерпретація результатів.</p>					
<p>Тема 3 . Індивідуалізація процесу навчання іноземної мови. Форми реалізації індивідуального підходу: самостійна робота під керівництвом вчителя, автономне навчання, самостійне оволодіння без допомоги вчителя, індивідуальна робота. Цілі індивідуалізації: основні та допоміжні цілі. Види індивідуалізації. Психологічна структура індивідуальності.</p>	<p>практичне заняття</p>	<p>1, 2, 3, 4, 5</p>	<p>Практичні завдання 18 год.</p>	<p>10</p>	<p>Протягом семестру згідно з розкладом занять</p>
<p>Тема 4. Методика формування іншомовної компетентності в говорінні. Загальна характеристика іншомовної компетентності в говорінні. Цілі формування компетентності в діалогічному мовленні. Етапи формування компетентності у діалогічному мовленні. Підсистема вправ і завдань для формування компетентності у діалогічному мовленні.</p>	<p>Практичне заняття</p>	<p>1, 2, 3,4 5</p>	<p>Практичні завдання 18 год.</p>	<p>10</p>	<p>Протягом семестру згідно з розкладом занять</p>

<p>Загальна характеристика іншомовної компетентності в монологічному мовленні. Цілі формування компетентності в монологічному мовленні. Підсистема вправ і завдань для формування компетентності у монологічному мовленні.</p>					
<p>Тема 5.Методика формування іншомовної лінгвосоціокультурної компетентності. Особливості іншомовного міжкультурного спілкування. Міжкультурне спілкування як обмін інформацією і як взаємодія. Загальна характеристика лінгвосоціокультурної компетентності. Цілі та етапи формування лінгвосоціокультурної компетентності в учнів початкової, основної і старшої школи.</p>	<p>Практичні заняття</p>	<p>1, 2, 3, 4, 5. Додаткова л-ра : 3</p>	<p>Практичні завдання 18 год.</p>	<p>10</p>	<p>Протягом семестру згідно з розкладом занять</p>
<p>Тема 6. Тестовий контроль у навчанні іноземних мов. Тестовий контроль як ефективний засіб організації контролю у навчанні німецької мови. Поняття «лінгводидактичний тест». Показники якості тесту: валідність, диференційна здатність, практичність та економічність. Стандартизовані та нестандартизовані тести. Тести навчальних досягнень та тести загального володіння іноземною мовою.</p>	<p>практичне заняття</p>	<p>1, 2, 3, 4, 5, Додаткова л-ра : 3</p>	<p>Практичні завдання 18 год.</p>	<p>10</p>	<p>Протягом семестру згідно з розкладом занять</p>
<p>Тема 7. . Позакласна робота з іноземної мови. Мета і психолого-педагогічні аспекти позакласної роботи. Принципи організації позакласної роботи. Форми позакласної роботи.</p>	<p>Практичні заняття</p>	<p>4, Додаткова література 3</p>	<p>Практичні завдання 16 год</p>	<p>10</p>	<p>Протягом семестру згідно з розкладом занять</p>

Основні характеристики видів позакласної роботи.					

6. Система оцінювання курсу

Загальна система оцінювання курсу	Система оцінювання курсу відбувається згідно з критеріями оцінювання навчальних досягнень студентів, що регламентовані в університеті. Допуск до іспиту становить максимум 50 балів, бал за складання іспиту (підсумковий контроль) становить максимум 50 балів.
Вимоги до письмової роботи	Передбачене одну письмову підсумкову роботу (максимум 10 балів)
Практичні заняття	Оцінюється відвідуваність усіх занять упродовж семестру за 5-бальною шкалою. Максимальна кількість 70 балів розраховується як середнє арифметичне усіх занять з ваговим коефіцієнтом 10.
Умови допуску до підсумкового контролю	При виставленні допуску до іспиту (максимум 50 балів) враховуються навчальні досягнення студентів (бали), набрані на поточному опитуванні під час контактних (аудиторних) годин, при виконанні завдань для самостійної роботи, а також бали підсумкової контрольної роботи.

7. Політика курсу

Політика навчальної дисципліни ґрунтується на засадах академічної доброчесності, вимогах до відвідування та виконання необхідного мінімуму навчальної роботи. Конфліктні ситуації мають відкрито обговорюватись в академгрупах з викладачем, бути толерантним, поважати думку інших. Плагіат та інші форми нечесної роботи – недопустимі. Недопустимі списування в ході контрольних та залікових робіт. Норми академічної етики: дисциплінованість, дотримання субординації, чесність та відповідальність.

8. Рекомендована література

Базова література

1. Жовківський А. М. Методичні засади навчання німецької мови в середній школі: навчальний посібник / А. М. Жовківський, В. І. Кушнерик. – Чернівці: Книги – XXI, 2007.-168с.
2. Маруневич Б. М. Навчально-методичний посібник з курсу методики навчання німецької мови «Hören und Sprechen». – Івано-Франківськ: Гостинець, 2005. – 40с.
3. Маруневич Б. М. Навчально-методичний посібник з курсу методики навчання німецької мови «Sprachlernspiele für den Deutschunterricht». – Івано-Франківськ: Гостинець, 2006. – 40с
4. Методика викладання іноземних мов у середніх навчальних закладах. Підручник /Колектив авторів під кер. проф. С. Ю. Ніколаєвої. – К.: Ленвіт, 2002 – 328с.
5. Рогова Г. В. Методика обучения иностранным языкам в средней школе / Г. В. Рогова, Ф. М. Рабинович, Т. Е. Сахарова. – М.: Просвещение, 1991. – 287с.

Додаткова література

1. Зимняя И. А. Психологические аспекты обучения говорению на иностр. языке: Книга для учителя. – М.: Просвещение, 1985. – 160с.
2. Іноземні мови // Науково-методичний журнал. – К.: Київ. держ. лінгв. ун-т: в-во «Ленвіт» (щорічні видання)
3. Методика навчання іноземних мов і культур: теорія і практика: підручник для студентів класичних, педагогічних і лінгвістичних університетів / Бігич О.Б., Бориско Н.Ф., Борецька Г.Е. та ін./за заг. ред. С.Ю.Ніколаєвої. – К.: Ленвіт, 2013. - 590с.
4. Storch, Günther . Deutsch als Fremdsprache. Eine Didaktik. – München: Fink Verlag, 1999. – 326 s.
5. Spiele für den FU/Claudia Koliander. – Wien: Sprachenreferat, 1999. – 110 s.

Викладач _____